



**LETNI NAČRT NAKUPA
KNJIŽNIČNEGA GRADIVA V LETU 2020**

Direktorica Sonja Žakelj

Vrhnika, november 2019

1. UVOD

Cankarjeva knjižnica Vrhnika je javni zavod, ki izvaja knjižnično dejavnost za področje občin Vrhnika, Borovnica in Log – Dragomer. Je osrednja knjižnica, ki ima v svoji mreži Knjižnico dr. Marje Boršnik Borovnica. Občina Log – Dragomer svoje enote še nima. Število prebivalcev območja na dan 1.1.2019 (Statistični urad):

občine - prebivalci skupno 25.424 prebivalcev– naselja

	Vrhnika	Borovnica	Log- Dragomer
število prebivalcev	17.272	4.483	3.669
površina km ²	115	42	11
število naselij	25	12	3

Delež občine Vrhnika: 67,94 %

Delež občine Borovnica: 17,63 %

Delež občine Log-Dragomer: 14,43 %

Cankarjeva knjižnica Vrhnika kot osrednja knjižnica skrbi za nabavno politiko na celotnem območju. Ureja knjižnično zbirko, ki je temelj knjižničnega poslanstva za zadovoljevanje izobraževalnih, informacijskih, kulturnih in socialnih potreb uporabnikov. Skrbi za rast njene kakovosti in obsega, njeno posodabljanje in obnavljanje, tako v osrednji knjižnici kot v krajevni.

Sodeluje z drugimi knjižnicami (medknjižnična izposoja, osrednja območna knjižnica) in omogoča uporabnikom dostop do informacij o kupljenem gradivu v katalogu vzajemnega bibliografskega sistema.

2. POSLANSTVO

Poslanstvo knjižnice je omogočiti vsem prebivalcem na območju njenega delovanja neomejen dostop do knjižničnega gradiva in informacij ter informacijskih, kulturnih, sprostitvenih in izobraževalnih storitev, kot jih določajo zakoni in predpisi ter tradicija knjižnice in področje, v katerem deluje. Je pomemben dejavnik, ki vpliva na kulturni, gospodarski in socialni razvoj okolja.

Knjižnično zbirko oblikujemo glede na finančne zmožnosti (cena enote gradiva, sofinanciranje s strani občin, sredstva MK, lastna sredstva), kvaliteto gradiva, povpraševanje ter glede na število prebivalcev v občinah. Zbirka omogoča uporabnikom predvsem kvalitetno izbiro knjižničnega gradiva. Pod enakimi pogoji je na razpolago različnim ciljnim skupinam prebivalstva, od otrok, mladine, odraslih, upokojencev, brezposelnih, invalidov, starejših občanov in oseb s posebnimi potrebami.

- z optimalno ponudbo knjižničnega gradiva in informacij želimo doseči zadovoljstvo vseh obiskovalcev naše knjižnice
- omogočiti dostop do vsega knjižničnega gradiva
- zadovoljevati potrebe po strokovni literaturi učencev, dijakov in študentov
- pokrivati potrebe po literaturi za obvezno domače branje
- spodbujati in razvijati bralno vzgojo in kulturo
- omogočiti kvalitetno in smotrno izrabo prostega časa vsem uporabnikom
- navdušiti starejše za dejavnosti tretjega življenjskega obdobja
- navajati uporabnike za samostojno iskanje informacij
- elektronsko opismenjevanje uporabnikov
- sprotno seznanjanje in informiranje uporabnikov z novostmi
- s kvalitetno ponudbo in kadrom želimo obdržati sedanje in pridobiti nove člane
- s smotrnim in kvalitetnim nakupom pridobiti kakovostno gradivo
- delovati kot izobraževalno, kulturno, informacijsko in komunikacijsko središče

Zakonske podlage in strokovna priporočila, na osnovi katerih knjižnica oblikuje knjižnično zbirko:

- Zakon o knjižničarstvu.
- Zakon o uresničevanju javnega interesa na področju kulture (ZUJIK).
- Uredba o osnovnih storitvah knjižnic.
- Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe.
- Pravilnik o osrednjih območnih knjižnicah.
- Standardi za splošne knjižnice.
- Manifest o splošnih knjižnicah.
- Pravilnik o načinu določanja skupnih stroškov osrednjih knjižnic, ki zagotavljajo knjižnično dejavnost v več občinah, in stroškov krajevnih knjižnic.
- Odlok o ustanovitvi Javnega zavoda Cankarjeva knjižnica Vrhnika.
- Resolucija o nacionalnem programu za kulturo.

Pravilnik o pogojih za izvajanje knjižnične dejavnosti kot javne službe predpisuje obseg letnega prirasta najmanj 200 enot gradiva na 1000 prebivalcev.

Standardi za splošne knjižnice predpisujejo obseg letnega prirasta 250 enot gradiva na 1000 prebivalcev, 25 enot neknjižnega gradiva na 1000 prebivalcev, najmanj 30 naslovov periodičnega tiska v vsaki organizacijski enoti in najmanj 100 v osrednji knjižnici.

Kriterij za izbor gradiva je 60 % naslovov strokovnega gradiva, 40 % naslovov leposlovnega gradiva, 30 % naslovov za otroke in 70 % naslovov za odrasle. Dovoljena odstopanja +/-5 %.

3. Kakovost in obseg načrtovanega nakupa knjižničnega gradiva

V letu 2020 zaradi predvidenih manjših sredstev za nakup ne bomo dosegli obsega, predvidenega s Standardi. Načrtovano število enot knjižničnega gradiva na prebivalca je

0,20. Načrtovano število tekočih naslovov periodičnega tiska 180. Načrtovano število enot neknjižnega gradiva na prebivalca je 0,01 enot. Načrtovano razmerje med strokovnim in leposlovnim gradivom je 60 % strokovnega gradiva in 40 % leposlovnega gradiva. Delež naslovov gradiva za otroke in mladino je 30, oziroma 27 %. Delež naslovov gradiva za otroke in mladino lahko odstopa do 5 % v prid naslovom za odrasle, odvisno od mladinske produkcije. Zastopanost naslovov knjižničnega gradiva, katerih izdajo finančno podpira JAK, bo 20 % ter zastopanost publikacij najmanj 50 slovenskih založb.

Upoštevali bomo značilne potrebe okolja: razvojna usmeritev lokalne skupnosti in dejavnost lokalnih ustanov; demografske značilnosti, starostna, izobrazbena in socialna struktura prebivalstva ter struktura uporabnikov oz. ciljnih skupin; značilnosti okolja.

Zbirko bomo posodabljali z nakupom gradiva, ki predstavlja novosti na področju literarnega ustvarjanja, prevodi klasičnih literarnih del, novosti na znanstvenem in strokovnem področju, posodabljanjem referenčnega gradiva in odpisom uničenega in vsebinsko zastarelega gradiva.

Pri izboru gradiva bomo upoštevali posebne potrebe skupin uporabnikov, od otrok, mladostnikov, starejših, do ljudi s posebnimi potrebami. Z optimalno ponudbo knjižničnega gradiva in informacij želimo doseči zadovoljstvo vseh obiskovalcev naše knjižnice, omogočiti dostop do vsega knjižničnega gradiva, zadovoljevati potrebe po strokovni literaturi učencev, dijakov in študentov, pokrivati potrebe po literaturi za obvezno domače branje, s smotrnim in kvalitetnim nakupom pridobiti predvsem kakovostno gradivo.

Za najmlajše uporabnike (predšolske otroke) bomo nabavili gradivo, ki omogoča enostavno spoznavanje pojmov in stvari in otroku približa knjigo. Pestremu izboru slikanic, CD-jev, DVD-jev ter igrač bomo dali prednost kvalitetnemu gradivu (jezik, ilustracije, vezava ipd.). Izvajali bomo bibliopedagoške dejavnosti, s katerimi bomo otrokom približali kakovostno literaturo.

Gradivo za osnovnošolsko mladino bo razvijalo bralne spretnosti bralcev začetnikov (knjige z velikimi tiskanimi črkami, knjige z malo besedila) in pester izbor strokovne in leposlovne literature za starejše osnovnošolce, gradivo za domače branje ter bralno značko (tudi tujejezično). Nabavili bomo kakovostne slikanice in knjige za starostni skupini P in M, video ter avdio gradivo. Izvajali bomo bibliopedagoške dejavnosti, s katerimi bomo otrokom približali kakovostno literaturo. Izbor gradiva za srednješolce bo gradivo za domače branje, leposlovne ter strokovne knjige za pripravo seminarskih nalog, referatov ter tujejezičnega leposlovja.

Izbor gradiva za odrasle uporabnike bo različnih strok, stopenj zahtevnosti; leposlovje bo zajemalo vse žanre, poudarek bo na slovenskih avtorjih, nabavili bomo tudi gradivo v tujih jezikih; nabavili bomo kvalitetno neknjižno gradivo (glasba, filmi); nabavili bomo informativno periodiko. Izvajali bomo dejavnosti, povezane s promocijo kakovostnega gradiva (literarni večeri, predavanja, razstave).

Za izobraževalne namene uporabnikov bomo nabavljali gradivo različnih strok in različnih zahtevnosti; poučno gradivo, slovarji, enciklopedije; gradivo za vseživljenjsko izobraževanje; gradivo, namenjeno prostemu času ipd.

Knjižnično zbirko bomo posodabljali na vseh medijih, od celotnega nakupa načrtujemo 88,60

% knjig, 6 % serijskih publikacij in 5,40 % neknjižnega gradiva. Neknjižno gradivo zajema CD, CR, DVD in igrače za otroke; CD posnetki, igrani in dokumentarni filmi za odrasle, notno gradivo, elektronske podatkovne zbirke z možnostjo oddaljenega dostopa, neknjižno gradivo za domoznansko zbirko – razglednice, fotografije, drobn tisk. Posebej kupujemo in omogočamo dostop tudi do elektronskih knjig.

Tekoče bomo spremljali knjižnično produkcijo za otroke, mladino in odrasle, zbirali kvalitetno gradivo in pokrivali vsa področja strokovne literature, spremljali prilagojene literature za posebne vrste uporabnikov. Kupovali bomo pri najugodnejših ponudnikih, upoštevajoč kvaliteten izbor gradiva in hitrost dobave. Omogočali bomo dostop do spletne knjižnice elektronskih knjig Biblos. Pridobivali bomo čim več dosegljivega domoznanskega gradiva, ki ga nabavljamo tudi v antikvariatih. Upoštevali bomo tudi predloge in želje naših uporabnikov. Pri nakupu periodičnih publikacij bomo poskrbeli, da bo namenjena vsej populaciji in da bodo pokrita vsa strokovna in interesna področja.

3.1 Dostopnost knjižničnega gradiva

Cankarjeva knjižnica Vrhnika ima v svoji organizacijski sestavi Knjižnico dr. Marje Boršnik Borovnica, pogodbo za zagotavljanje knjižnične dejavnosti pa ima sklenjeno tudi z občino Log-Dragomer, ki še nima enote v svojem kraju. Zato je gradivo, nabavljeno s sredstvi občine Log-Dragomer, locirano na Vrhniki, medtem ko je gradivo, kupljeno s sredstvi občine Borovnica, locirano v borovniški enoti. Zahtevnejše in dražje strokovno gradivo je razporejeno samo v osrednji knjižnici na Vrhniki, kakovostni naslovi so dostopni v obeh enotah, s tem da imamo v osrednji enoti več izvodov. Skupaj z občinskimi zavodi skrbimo, da je gradiva za predšolske in šolske otroke dovolj na zalogi. Gradivo za posebne skupine uporabnikov je dostopno v obeh enotah, od najmlajših do odraslih s posebnimi potrebami, zvočne knjige pa so bolj zastopane v osrednji knjižnici. Trudimo se zadovoljiti vsem potrebam uporabnikov, če gradiva nimamo v nobeni enoti, si ga izposodimo medknjižnično. Za bodočo enoto v Log-Dragomerju nabavljamo samo knjižno gradivo, ki ga trenutno izposojamo na Vrhniki.

Tedensko število ur odprtosti osrednje knjižnice je 55 ur. Načrtovani delež odprtosti organizacijskih enot v skladu z določbami Uredbe je 100 %, prav tako načrtovani delež organizacijskih enot z dostopom do vzajemnega kataloga.

4. Promocija knjižnične zbirke

Sezname novosti knjižnica objavlja na spletni stran knjižnice.

Domačo stran, ki jo vsebinsko dopolnjujemo z domoznanskimi prispevki, bo knjižnica s pridom uporabljala za sprotno informiranje uporabnikov o knjižnici, o dejavnostih v knjižnici, novostih in zanimivostih. Novitete bodo sproti razporejene pri izposojevalnem pultu, poročali bomo o nominirancih in nagrajencih literarnih del, pripravljali bomo tematske razstave.

Knjižnica bo nadaljevala z dopolnjevanjem domoznanske zbirke in domoznanske dokumentacije gradiv, ki so vsebinsko vezana na to območje. Obdelovali bomo časopisje in

zapise pošiljali v vzajemno bazo podatkov. Letni načrt se nahaja na spletni strani knjižnice www.ckv.si.

4.1. Dejavnosti knjižnice, ki spodbujajo branje kakovostne literature

4.1.1 za predšolske otroke

Obisk vrtcev: otroci pridejo na bibliopedagoško uro v knjižnico. Strokovna delavka izvaja tudi obiske po vrtcih.

Pravljične urice izvajamo na Vrhniki, v Borovnici in v Podlipi. V šolskem letu 2017/2018 smo pravljjične urice izvajali tudi v Občini Log – Dragomer. Oktobra 2018 pa smo pravljjične urice prvič izvedli v KS Zaplana. V sezoni 2019/2020 pa smo s pravljjičnimi uricami pričeli tudi v KS Drenov Grič – Lesno Brdo.

Pravljični nahrbtniki: knjige in igračka za otroke in starše v nahrbtniku, ki si ga izposodijo za 3 tedne.

4.1.2 za osnovne šole

1. razred: Pravljični ringaraja (izbor nagrajenih avtorskih slikanic in ljudskih pravljic);
 2. razred: 22. oktober Praznik »Čebelice« (Kratek uvod o Kristini Brenkovi in predstavitev letošnje zbirke slikanic »Čebelica«);
 3. razred: Za devetimi gorami (izbor slovenskih ljudskih pravljic), 200 let pravljic bratov Grimm;
 4. razred: 2. april: Dan z Andersenom (kratek razgovor o Andersenu in predstavitev ene ali dveh Andersenovih pravljic)
 5. razred: Vila Jezerka (projekt Barje) Bajka o začetkih Ljubljanskega barja
 6. razred: S pravljico okrog sveta (ljudske pravljice z raznih koncev sveta), Modrosti sveta
 - 7 razred: Projekt »Rastem s knjigo«
 - 8/9. razred: Pobrano na kup (izbor pravljic in zgodb za odrasle)
- Zaključek Cankarjeve bralne značke
Festival otroške poezije Rima raja
Poletavci – poletni bralci
Maček v žaklju
Projekt Knjigodivščine
Likovne ustvarjalnice za najstnike s predstavitvijo knjig zanje.
Pravljični nahrbtniki.

4.1.3 za odrasle

- Tedenski obiski Varstveno delovnega centra (bralna značka, zaključna prireditve)
- Literarni večeri
- Potopisna predavanja
- Tematske razstave
- Medgeneracijsko sodelovanje
- Različne delavnice

1 x mesečno srečanje za mamice z dojenčki s predstavitvijo knjig, ki jim jih priporočamo v branje.

5. Cilji

- izgradnja kvalitetne in uravnotežene knjižnične zbirke;
- zagotavljanje enakomerne dostopnosti gradiva v knjižnični mreži;
- zadovoljevanje informacijskih, izobraževalnih, raziskovalnih in kulturnih potreb in interesov ciljnih skupin uporabnikov;
- zadovoljevanje potreb uporabnikov po nenehnem izobraževanju;
- spodbujanje bralne pismenosti;
- zagotavljanje gradiva za uporabnike s posebnimi potrebami;
- zagotavljanje gradiva za domoznansko zbirko;
- upoštevati Standarde za splošne knjižnice in priporočena razmerja.